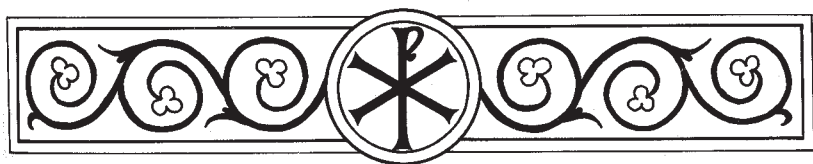

ORTODOXT KYRKOLIV

Utgiven med välsignelse från H.E. Metropolitén Kyprianos av Oropos och Fili
Årgång 27 2014

LEDARE

Ett synnerligen händelserikt år går nu mot sitt slut. Det har i år gått 30 år sedan vår Metropolit Kyprianos, den äldre, av Oropos och Fili kom till Sverige och tog vår församling i Stockholm, Heliga Konstantin och Helena, under sitt omoforium, och det är nu vi tydligt kan se frukterna av hans missionsarbete. Församlingens grundare, Biskop Johannes av Makarioupolis, på den tiden präst, tillsammans med sin hustru Matushka Monika, var de som i lydnad till vår Metropolit gav sin själ och sitt hjärta i sitt outtröttliga arbete med att etablera en sann ortodox tro i Sverige och försöka bygga upp ett stabilt församlingliv. Deras outtröttliga kamp för den Ortodoxa kyrkan i Sverige har skapat det vi har idag. Vad de har sått i jorden får vi nu skörda frukterna av. Vi kan inte nog uttrycka vår tacksamhet för det arbete de utfört för att bygga en säker grund till det vi har idag.

Av de frukter vi fått skörda i år så finns det några som särskilt förtjänas att nämnas. Först har vi haft en stora glädjen att få tre besök av biskopar från Grekland i år. Den 26 jan/8 febr fick vi besök av Biskop Ambrosios av Methoni, som var den som följde med Metropolit Kyprianos, den äldre, när han första gången kom till Sverige för 30 år sedan och som senast var i Sverige år 2000 strax efter det att Biskop Johannes konsekrerats till biskop. Under hans besök i Stockholm tonsurerades Biskop Johannes till det Stora Schemat och vår biskop fick därmed gå samma trygga väg som sin hustru Matushka Monika, som också tonsurerades till det Stora Schemat under namnet Moder Parthenia, mot slutet av sitt liv.

Den andra stora andliga frukten som vi fått smaka under våren 2014 är den glädjerika enheten efter nära 35 år av oenighet och splittring inom den gammalkalendariska rörelsen i Grekland. På Korsets söndag i den Stora och Heliga fastan fick Fader Anders välsignelsen att närvara vid återföreningen och den glädjerika Liturgin i nunneklostret Helige Nikolaos i Paiania. Vi hoppas och tror att detta bara är början på större enighet i den Ortodoxa kyrkan, så att vi ska stå förenade om det blir en större synod som patriarkatet av Konstantinopel vill kalla till under 2016, där

vi befarar att splittringen inom den Ortodoxa kyrkan mellan oss som följer fädernas kalender och de som följer den s.k. Nya kalendern kan ta förskräckande proportioner.

Den tredje och sista stora andliga frukt vi fått under 2014 är att den Heliga Synoden i Grekland bestämt att kyrkan i Sverige är mogen för att organiseras i ett stift under namnet Stockholms Ortodoxa Stift, med Metropolitens av Oropos och Fili, den yngre, som *locum tenens*, dvs ställföreträdare tills den dag där Gud visar oss en lämplig kandidat att konsekra till biskop för stiftet. I sin egenskap av ansvarig biskop för vårt stift har Metropolit Kyprianos, besökt oss dels på församlingens festdag och senare i oktober och väntas även till ortodox jul. Vid besöket kring församlingen i Stockholms festdag fick vi också den stora välsignelsen av att förrätta den första Liturgin i det nyligen byggda kapellet i Järbo, nära Sandviken, och vi fick närvara när vår Metropolit installerade Heliga Philothei Ortodoxa klostrets andra Gerontissa Moder Magdaleni, vilket också blev djupt symboliskt då vi i år firade 25-årsjubileum av klostrets grundande. Vi har därmed i sanning fått uppleva och känna vår Herres löfte till sin Kyrka: "...och se, Jag är med eder alla dagar intill tidens ände." Matt 28:20b

ORTODOXT KYRKOLIV 2015

Glöm inte att förnya Ditt medlemskap av församling inom exarkatet (100:- per medlem eller familj) eller betala Din prenumurationsavgift för icke-medlem (50:- per prenumeration).

För vår planering ser vi att prenumurationsavgift eller avgift för medlemskap insättes på Pg. 489 94 53-7 före 2015-02-28. Om inte avgift är inkommen före detta datum kommer en påminnelse att skickas ut.

På vår hemsida www.ortodoxakyrkan.se finns nu alltid ett aktuellt gudstjänstschema för Stockholm och Uppsala!

KYRKONYHETER

2014

Heliga Philothei Ortodoxa kloster 25 år

Många troende hade kommit samman för att fira festdagen i klostret då det i år är 25 år sedan den första liturgin firades i klostret. Eftersom dagen då Heliga Philothei firas, den 19 februari, i år inföll på tisdagen i Stora fastans första vecka hade firandet förflyttats till lördagen innan, den 16 februari/1 mars. De troende hade möjlighet att vörda ett fragment av Heliga Philotheis relik, som förvaras i klostret och är en gåva från Heliga Kyprianos och Justina kloster, Fili, Grekland. Relikerna fördes även i procession runt klostret. Undantagsvis mottogs alla gäster i klostrets huvudbyggnad, där kapellet till den Heliga Philothei finns, där män annars inte är tillåtna inträde som i andra traditionella nunnekloster.

Grundande av Stockholms Ortodoxa Stift

Vår Heliga Synod beslutade den 15/28 april att förändra den organisation som tidigare varit i vår synod före föreningen av alla gammalkalendariker på Korsets söndag 2014. Innan föreningen hade församlingar och kloster som hörde till synoden och som inte befann sig i Grekland, organisatoriskt varit under en hjälpbiskop av Oropos och Fili och utgjort ett exarkat direkt under synoden. Vid synodmötet beslutades att det bästa för kyrkans tillväxt är att inrätta stift och be om att vi i framtiden ska kunna utse en stiftsbiskop, eftersom vår egen Biskop Johannes pga sin ohälsa inte längre kan celebrera liturgi eller

resa runt. Tills tiden är mogen har synoden utsatt en *Locum tenens* (ställföreträdare tills en biskop utses) för de stift som saknar herde. För Sverige har därmed ett biskopsstift av Stockholm inrättats och Metropoliterna av Oropos och Fili, Hans Eminens Kyprianos, har utsetts som *Locum tenens*. Rent praktiskt innebär detta inte så mycket för våra församlingar och kloster i Sverige då vår Metropolit redan de facto har haft ansvaret i Sverige sedan vår egen Biskop Johannes hälsa försämrats. Fader Anders har utsetts som s.k. biskopsrepresentant för stiftet, vilket innebär att han ansvarar för församlingarna, prästerskapet och klostret och informerar *Locum tenens* om dem.

Besök av vår Metropolit i maj

Vi mötte vår Metropolit på flygplatsen den 15 maj, 2014 (kyrklig kalender), och förde honom till Heliga Konstantin och Helena Ortodoxa kyrka i Vårberg, Stockholm, för gudstjänsten "för mottagandet av hierark i kyrka" som i år firades i sin helhet pga synodbeslutet i april.

På Kristi himmelsfärd firade vi Liturgi i klostret. Efter liturgin läste Metropolit Kyprianos en särskild kyrklig bön och välsignelse för Moder Magdaleni för att stärka henne i hennes tjänst som ansvarig för Heliga Philothei Ortodoxa Kloster. Han sade också att hon hädanefter ska tilltalas "Gerontissa Magdaleni", eller "Moder" på svenska. Det innebär i detta fall inte det samma som abbedissa.

På eftermiddagen åkte vi till två av våra församlingsbor i Järbo (Sandvikens kommun) som byggt ett kapell till den Helige Josef. På fredagens morgon firades den Lilla vattenvälsignelsen utanför kapellet. Sedan följde "Dörrarnas

Metropoliterna läser välsignelse

"Dörrarnas öppnande", kapellet i Järbo

öppnande” och den första Liturgin.

På lördagen firades den Gudomliga liturgin i kapellet i Uppsala. Efter Liturgin firades den ett-åriga minnesgudstjänsten till Metropolit Kyprianos den äldre.

På lördagskvällen inleddes firandet av Heliga Konstantin och Helena med Aftongudstjänst och det lilla Completoriet med Akathistos hymnen till helgonen och på söndagen Orthros och Gudomlig liturgi. På kvällen höll Metropolit Kyprianos Synaxis och talade om hur kärleken kan riva murar och förändra vår omgivning utifrån den serbiska staret sen Tadej.

På måndagen mötte vår Metropolit Fader Spyridon Tanous, en präst som bor i Skara och som vigdes för två år sedan av Ärkebiskop Kallinikos i Grekland och som vårt svenska stift inte tidigare haft kontakt med. Den 21 maj reste så Metropolitens med hans följe på 11 personer hem till Grekland.

”Pascha efter Pascha”

Alla helgons söndag, den 2/15 juni 2014, koncelebrerade Metropolit Vlasie från vår rumänska systerkyrka med vår Ärkebiskop Kallinikos och flera metropoliter och biskopar från vår synod i Aten i kyrkan tillägnad den Helige Athanasios. Dagen efter hölls ett gemensamt möte i Heliga Kyprianos och Justina kloster, Fili, i en atmosfär av broderlig kärlek och överenskommelse, då det gemensamma kyrkliga Unionsdokumentet diskuterades och förklaringar och förtydligande gavs till rumänerna. Mötet bekräftade ännu en gång behovet och välsignelsen av föreningen och önskan om att den skall bevaras och stärkas. Metropolit Vlasie har haft vissa hälso-

problem och haft svårt att resa och kunde inte närvara vid föreningen av alla som följer Fädernas kalender i Grekland på Korssöndagen i mars. Vi i Sverige känner stort för honom eftersom han kom på vår kyrkas konsekration 1998 i Stockholm! Måtte Gud ge honom många nåderika år!

En blygsam pilgrimsfärd i sökandet efter kristendomens rötter i Sverige

Den 25 juni, åminner den Ortodoxa Kyrkan den helige David av Munktorp, ett av våra få svenska helgon som levde under åren då Sverige kristnades, innan schismen som ledde till uppkomsten av den s.k. Romersk-katolska kyrkan.

Den helige David föddes av fromma kristna föräldrar i England och blev munk i ett Cluniac kloster. Efter att ha hört talas om den Helige Sigfrids syster-söner, de heliga Unaman, Sunaman och Vinamans (15 februari) martyrdöd i Sverige, begav han sig till det landet i längtan efter att själv bli martyr för Kristi skull, och även för att han förstod att det fanns stort behov av missonsarbete där.

I mitten av 1000-talet anlände den helige David till Västmanland, där han med den helige Sigfrids välsignelse, bosatte sig och byggde en kyrka och ett kloster. Man tror att en liten kommunitet av munkar växte fram med den helige David som abbot, vilket utgjorde den första etableringen av ett kloster i Sverige. Tyvärr kom det dock inte att bestå. Platsen fick senare namnet Munktorp, vilket visar att traditionen ändå bevarade minnet av hans kloster där.

Den helige David tillbringade nätterna i bön och tårar. Vid ett tillfälle sågs han upplyft i luften under bönen, höljd i en glob av ljus. Under dagen vandrade han omkring i Munktorps trakt och predikade Guds ord för hedningarna och många döptes av honom i en särskild källa, vilken har bevarats till idag, i närheten av kyrkan.

Den första kyrkan som byggdes av den helige David var förmodligen gjord av trä med jordgolv och ett platt tak. Någon gång mellan 1070 och 1100, byggdes en stenkyrka på samma plats, vilken fortfarande finns kvar i våra dagar. Den helige David avsomnade i frid enligt traditionen den 25 juni, 1082.

Munktorps kyrka som den ser ut idag. Den första stenkyrkan är delen till vänster om klocktornet.

Man tror att det var för att det kom så många pilgrimmer för att vörda den helige Davids relikier som man byggde en större kyrka i direkt anslutning till den gamla. Kyrkan är

en av de största i Sverige som befinner sig på landsbygden. Den helige Davids relikier bevarades i kyrkan i Munktorp fram till 1463, då biskopen av Västerås, den närmaste staden, fick tillåtelse av påven i Rom att flytta dem till sin katedral. Tyvärr försvann relikerna under reformationen när det dyrbara silverrelikvariet konfiskerades

av den svenska kungen Gustav Vasa (1496–1560).

* * *

Den 25 juni, 2014 (kyrklig kalender), dagen då vi åminner den helige David, firades den Gudomliga liturgin i Heliga Philothei Ortodoxa kloster, Grillby, av Fader Anders Åkerström. Med välsignelse av vår Metropolit Kyprianos av Oropos och Fili, Grekland, begav vi oss (Fader Anders, hans Presbytera och klostrets två nunnor) till Munktorp, cirka en timmes bilfärd väster om klostret. Efter visst letande och frågande av de lokala invånarna, fann vi till slut källan i en hästhage(!), dold i högt gräs bakom ett privat hus.

Det fanns en skylt som markerade källan, vilken lydde: *“De som då togo emot hans ord, läto döpa sig, och så ökades församlingen på den dagen. Apostlagärningarna. Omkring 1000 år senare döptes de första kristna av David (senare kallad Västmanlands apostel) vid den här platsen i Munktorps socken. DAVIDSKÄLLAN”*

Tyvärr gick det inte att fira den lilla vattenvälsignelsen, som vi planerat eftersom getingar hade byggt bo under locket till källan. Vi sjöng då endast den helige Davids apolytikion som författats av nunnorna inför dagens firande av helgonet (se nedan).

Sedan fortsatte vi vår lilla pilgrimsfärd till Munktorps kyrka precis i närheten. Inne i kyrkan finns en träskulptur av den helige David från 1400-talet och en dopfunt med en relief av honom, från 1300-talet. Man finner även ett fragment av en dopfunt från 1100-talet, som är ovanligt stor för sin tid. Detta kan vara ett vittnesbörd om dopets speciella betydelse i den Helige Davids kyrka.

Förr hade det förmodligen funnits fresker på kyrkans väggar, men de hade kalkats över och det fanns bara en väldigt modern målning på kyrkans bakre vägg. Den äldre damen som tjänade som kyrkvaktmästare berättade för oss att tidigare brukade de ibland ha friluftsgudstjänster vid den Helige Davids källa, men det anordnades inte längre.

Vi lämnade Munktorp med en bitterljuv känsla; sorgsna över att kyrkan hade blivit så förändrad till det sämre under årens lopp och att källan var så gömd och bortglömd, men glada över att ha funnit den (vilket i sig var ett litet mirakel!), eftersom Munktorp har en särskild betydelse för kristendomens historia i Sverige och därför att den Helige David är en av våra få svenska helgon.

Genom den Helige Davids förböner, må Gud upplysa det svenska folket att finna vägen tillbaka till sina kristna rötter!

Apolytikion till den Helige David av Munktorp

Första plagiala tonen. *Låt oss tillbedja Ordet.*

*Ifrån Britterna Rike kom du till Svears land.
Du förkunnade Sanningens Ord bland hedningar,
till klosterlivet la' du grunden uti Munktorps bygd;
långa nätter utav bön upplyfte dig i ljus,
i källans vatten döpte du många själar till nytt liv,
o Fader David, bed till Frälsaren att Han giver oss Sin stora Nåd.*

■ Framsteg och förhoppningar på missionsfältet i norr

Metropolit Kyprianos skriver om sitt senaste besök i Sverige:

Det andra pastoral besöket i det nyligen grundade Stockholms Ortodoxa stift

18-23 september 2014, kyrklig kalender

Ära vare Gud, ära vare den heliga Treenigheten!

Efter vårt förra pastoral besök i Stockholms Ortodoxa Stift, i maj 2014, var vi intensivt upptagna av tanken att programlägga ett andra besök inom snar framtid. Då anade vi inte vad vår Frälsare Kristus hade förberett för oss, något som mycket skulle överstiga våra förväntningar.

■ Efter högtiden till det heliga Korsets upphöjelse, med den heliga Synodens tillåtelse och välsignelse, kom vi åter i kärleksfull gemenskap, i den Helige Andens glädje, med vår lilla flock i Sverige, där luthernismen har övervägande inflytande

i dess kanske värsta grad av sekularisering. Vi hade som drivkraft ett ärligt och djupt intresse för missionens framsteg i detta land, som ställföreträdande biskop för det nygrundade Stiftet.

Denna gång hade vi i vårt sällskap Fader Jiri Jan (tjeckisk konvertit, ansvarig präst för Kristi Himmelfärds församling i Patras, Grekland) och subdiakon Fader Antonios Agiokyprianites.

På onsdagen den 18 september/ 1 oktober, 2014 tog en liten grupp troende emot oss tillsammans med våra präster Fader Anders (biskopsrepresentant), Fader Stefanos och hierodiakon Fader Theocharis, i biskopsresidensen i Heliga Konstantin och Helenas kyrka i Vårberg, Stockholm. Efter en innerlig tacksägelseceremoni, beskrev vi generella ordalag vår avsikt med vårt nya besök:

- *En bättre organisation i Stiftet på alla plan, samarbete med alla i kärlek, ödmjukhet, tålamod och –främst- uppoffring; framtidsperspektiv för missionen ("Sveriges framtid tillhör oss..."); bön för att finna en lämplig person som första biskop av Stockholms stift i den Sanna (gammalkalendariska) Ortodoxa Kyrkan.*

- Sedan besökte vi den svårt sjuka och sängliggande, pensionerade Biskop Johannes av Makarioupolis, vilken vi hälsade på med stor vördnad och särskild sinnesrörelse, därför att i hans person såg vi grundaren till den Sanna Ortodoxins mission i Sverige (1984 och framåt).

En lätt måltid följde i en varm, hjärtlig och kärleksfull atmosfär, såsom det skall vara i *Guds familj*, då vi fick de första underrättelserna om framstegen i arbetet som utförts med instruktioner från det föregående besöket.

Torsdagen den 19 september/2 oktober, 2014, begav vi oss till nunneklostret Heliga Philothei Ortodoxa kloster, där Moder Magdaleni och Syster Lydia tog emot oss. Den Gudomliga liturgin firades av Fader Anders och Fader Jiri med några få troende som deltog.

- Efter ett middagsmål gav vi vägledning till ett par som är medlemmar av vår Kyrka och har uppfört ett charmerande litet kapell, tillägnat den helige Josef, den trolovade, på sin mark. Sedan följde flera timmars samarbete med systrarna i klostret inom olika områden rörande vår missionsaktivitet i Sverige samt bikt.

Fredagen den 20 september/3 oktober, 2014, genomfördes ett mycket viktigt möte i klostret med två av prästerna i stiftet, Fader Anders och Fader

Spyridon (av arabisk härkomst och verkar i Götene i Västergötland).

- *Vid detta möte nämndes och analyserades ämnen som handlade om det pastoralat arbetet i församlingen och för missionen: församlingens nutida unika karaktär inom de nutida omständigheterna; Kyrkans herdars förmåga att hitta sätt att odla en gemenskapsanda i församlingen; vad genuin kyrklig mentalitet är; hur herden kan hjälpa de troende att framskrida i sitt andliga liv på många olika sätt, t.ex. genom bikt på rätt sätt och utgivning av undervisningsmaterial; organisation av tillfällen för välgörenhetsaktiviteter, pilgrimsutfärder och församlingsmöten; fördjupning i **Ångerns Mysterium som en kollektiv upplevelse: hela Kyrkans församling omvänder sig tillsammans**; medvetandegörelse om att kärnan och startpunkten för varje församlingsaktivitet är biskopen, utan vilkens åsikt och välsignelse det kyrkliga församlingsarbetet inte kan bära frukt; särskild betoning på att Stockholms Ortodoxa Stift är **framför allt ett missionsstift**.*

Fortsättningsvis gjordes en lång redogörelse för församlingarna i Sveriges juridiska status och Stiftets identitet i detta land med perspektiv på skapandet av nya församlingar.

■ Vårt prästerskap (tre präster och en diakon), liksom nunnorna, ombads att genom underskrifter bekräfta sitt samtycke med det kyrkliga dokument som framställts i och med föreningen mellan den s.k. f.d. Motståndssynoden och den Sanna Grekisk-ortodoxa Kyrkan (mars 2014), därför att det skall i fortsättningen vara en trosbekännelse för dem som motsätter sig ekumeniken och följer Fädernas kalender.

Lördagen den 21 september/4 oktober, 2014 var extra full av aktivitet, det ena mötet avlöste det andra, gemensamma och enskilda, i vår biskopsresidens i Värberg. Många olika pastoralat- och församlingsproblem bemöttes och

med Guds nåd, gavs lösningar och råd.

- *Personer biktade sig och blev tröstade, bättre och mer utvidgad organisering av tillfällen till gudstjänster diskuterades, en särskild arbetsgrupp för biskopsresidenset bildades för att åtgärda sådant som länge lämnats utfört. I slutet hölls en liten uppbyggande samling då vi talade om ödmjukhet och om hur lydnad till Guds bud kan verka mirakel och överkomma onda krafter.*

Söndagen den 22 september/5 oktober, 2014, firades den Gudomliga liturgin i Heliga Konstantin och Helenas kyrka, då våra fyra präster deltog: Fader Anders, Fader Jiri, Fader Stefanos och Fader Spyridon, diakon Fader Theocharis och flera subdiakoner.

Sången var på ryskt vis, på svenska, grekiska och kyrkoslaviska. Kyrkan var full av Ortodoxa av olika nationaliteter, många troende tog emot den heliga Nattvarden och Biskop Johannes var närvarande.

- *I predikan talade vi om det som verkar paradoxalt i livet i Kristus: vi ber den Helige Anden att komma och ta sin boning i oss och när den gjort det upplever vi en sådan ödmjukhet så att vi säger som Petrus i dagens Evangelium vid fiskafänget: "Gå bort ifrån mig, Herre; jag är en syndig människa." Vi talade om barmhärtighet och om att undvika att döma andra efter det yttre, utan öva oss i att se vår broders verkliga väsen.*

En måltid i biskopsresidensens matsal följde för alla närvarande i kyrkan, då församlingsfamiljen samlades i en atmosfär av varm gemenskap: det var verkligen ett mirakel!

- I fortsättningen talade vi med Fader Anders i ca två timmar (kl.14-16) då vi åter betonade huvudlinjerna i det pastorala arbetet för den nya perioden efter föreningen av synoderna och vi gav lösningar till kanoniskt relaterade områden, vilket en multikulturell omgivning och flock bemöter.

- De följande timmarna (kl. 16-18) samarbetade vi med biskopresidensens arbetsgrupp, vi skrev ner och kartlade på plats alla nödvändiga arbeten som behövs göras för att lokalerna och omgivande områden skall bli prydliga.

- Kl. 18.30 började den förannonserade *Synaxin*, församlingsmötet, vilken varade till klockan 20.30 och förlöpte i form av en diskussion. Alla präster var närvarande, ganska många troende Ortodoxa och några icke-ortodoxa. Moder Magdaleni översatte till svenska.

- *Det centrala temat var sekularisering som Kyrkans största fara. Vi talade om vad sekularisering är, hur vi definierar det och varför sekulariseringens påverkan och förändringen av kristendomen i Sverige har gått så långt. Varför det finns en annan sorts sekularisering i Tjeckien jämför med i Sverige (socialismens påverkan, kontra kommunistisk förhistoria), var en vidare utveck-*

ling av temat. Två utmärkande kännetecken för sekularisering är avskaffandet av söndagen som vilodag och begränsandet till en yttre religiositet och ritualism. Vi nämnde även Europas förnekande av dess kulturs tre pelare, Jerusalem, Aten, Rom, m.m.

Det var verkligen en fantastisk pastoral erfarenhet, vilken

avslutades med deltagandet i de Heliga Mysterierna vid midnattstimman.

Måndagen den 23 september/6 oktober, 2014, kl. 10.10, flög vi tillbaka till Grekland, via Frankfurt, med avsikt att komma tillbaka till vårt hemland i tid för att fira Guds Moder Myrtidiotissa, den 24 september (kyrkl. kal.), trots den fysiska tröttheten och många olika, överväldigade känslor, efter en sådan fantastisk och banbytt pastoral upplevelse.

Det finns verkligen en framtidskridande utveckling med stora framtidsförhoppningar för den Sanna Ortodoxin på missionsfältet i norr. Tänk bara på att vi redan har två församlingar (en tredje håller på att bildas), en biskop, ett kloster, tre präster och en diakon.

■ Där Sanningen finns, där finns en påtaglig kraftfullhet. Där Ortodoxin inte är sund kan man märka ett klart förfall mitt i en påtaglig synkretism och minimalism i motsats till Evangeliets anda.

† Metropolit Kyprianos av Oropos och Fili

Efter sitt besök i september skrev vår Metropolit ett tackbrev till alla i vårt stift:

Till alla församlingsmedlemmar i Stockholms Ortodoxa Stift, Sverige:

Kära bröder och systrar i Kristus, kära barn i Herren! Jag hälsar er med en helig kyss, bedjande ödmjukt om att ni skall göra framsteg i det andliga livet och jag ber om era förböner!

Ära vare Gud för allting!

Jag befinner mig åter tillbaka i vårt hemland Grekland, full av känslor av tacksamhet till Gud och till er alla, efter mitt senaste pastorala besök som ställföreträdande biskop i det nyligen grundade Stockholms Ortodoxa Stift.

Jag är mycket djupt berörd av er kärlek, er beredvillighet, er uppoffrande

benägenhet och den möda som ni lägger ner för att missionsarbetet i Sverige skall gå framåt.

Jag ber er faderligt och kärleksfullt att fortsätta era ansträngningar som behagar Gud och se till att bibehålla enheten i den rätta tron och banden av syskonkärlek.

Utför ert arbete med tålmod, uppoffring och ödmjukt sinne, så att ni gemensamt kan verka för den goda utvecklingen för er/vår församlings familj.

Må den mest välsignade Theotokos ljusfyllda beskydd och de heliga, apostolalika Konstantin och Helenas förböner vara era oskiljaktiga följeslagare och vägvisare i er vandring mot Himmelriket.

Jag omfamnar er med kärlek och tacksamhet, såsom den obetydligaste av alla.

Den minste tjänaren av Kristi flock,
Metropolit Kyprianos av Oropos och Fili

to Ὁρωπὸς καὶ Φιλίης Κυπριανός

Officiell ceremoni för kungörelse av helgon i vår synod

Vår Ortodoxa Kyrkas heliga Tradition har aldrig etablerat något officiellt kyrkligt tillvägagångssätt för att erkänna helgon. Från början var det det gemensamma samvetet hos Guds fromma folk på en lokal nivå (kloster, församling eller lokal kyrka) som spontant, direkt och enhälligt ärade en avsmnad kristen som var känd för sitt heliga liv, sina bönesvar och mirakler, genom ikoner, gudstjänster och festliga firanden. Detta spred sig sedan med tiden till Kyrkans allomfattande liv. En officiell ceremoni av Kyrkans auktoriteter sker senare, och är endast en bekräftelse av något som redan existerar, då helgonet äras genom en högtidlig ceremoni och namnet skrivs in i helgonförteckningen för att informera resten av Kyrkans medlemmar om personens helighet. Vid synodmötet den 6/19 september beslutade vår synod att göra detta med följande helgon:

1. Helige Parthenios av Chios (+8 dec 1880)
2. Helige Pachomios av Chios (+14 okt 1905)
3. Heliga Katarina (Routis) av Mandra (+15 nov 1927)
4. Helige Josef av Desfina (+22 juli 1944)
5. Helige Ieronymos av Egina (+3 okt 1966)

Sedan beslutet har flera av helgonförklaringarna redan ägt rum i särskilda

Helgonförklaringen av den Heliga Katarina av Mandra, Aten, 15/28 november, 2014.

liturgier och då metropoliterna och biskoparna signerat att de erkänner helgonet.

Det är dock allena Gud som bestämmer vem som skall bli ärad som helgon. Det finns en mer nyuppkommen praxis som kommer från den romersk katolska kyrkan och som inte är enligt den Ortodoxa

Kyrkans Tradition, då vem som ska vördas som helgon bestäms av en kommitté som synat helgonets liv efter vissa kriterier och att det sedan sker en kanoniseringsrit som gör helgonet till helgon. I den Ortodoxa Kyrkan har det alltid varit det fromma folkets erkännande av ett helgon som genom århundradena haft kraften att hålla vördandet av helgonen vid liv. På så sätt visar Gud på ett särskilt sätt att Hans tjänare kan verka som beskyddare, välgörare och tröstare för Hans folk.

Paraklesis till Guds Moder i Värberg

Från och med oktober i år började Paraklesis, eller den lilla åkallande gudstjänsten till Guds Moder, som alltid firas i kapellet i Uppsala, även firas i kyrkan i Värberg varje onsdag kl. 18. Det går bra att lämna in namn för förbön innan gudstjänstens början till tjänstgörande diakon.

Heliga Konstantin och Helenas församling på facebook

Aktuella gudstjänstscheman och händelser som berör vårt stift presenteras nu på www.facebook.com/KonstantinHelenaForsamling

Arbete på gården i kyrkan i Stockholm

Efter Metropolit Kyprianos besök i september/oktober tillsattes en arbetsgrupp med Fader Theocharis som ansvarig för att snygga upp på gården runt kyrkan i Värberg och som under hösten har gjort goda insatser för att få det fint och välskött.

*Trettio år sedan Metropolit Kyprianos
första besök i Sverige firades ettårsminnet av
hans insomnande i Herren*

Arets besök i Sverige av Metropolit Kyprianos av Oropos och Fili (den yngre) var för oss Ortodoxa i Sverige, som följer Fädernas kalender, extra högtidligt då det inföll på ettårsdagen av vår evigt åminnelsevärda och älskade Metropolit Kyprianos av Oropos och Fili (den äldre) insomnande i Herren (†17 maj 2013, kyrklig kalender). Det sammanföll med att det i år är precis trettio år sedan Metropoliten, den äldre, besökte vår församling i Sverige för första gången och tog oss under sitt omoforion, 1984.

På lördagen den 18/31 maj 2014 firades efter liturgin i Theotokos avsomnades kapell i Uppsala, en utökad minnesgudstjänst för den insomnande Metropoliten ledd av Metropolit Kyprianos, den yngre, med Fader Angelos Mourlas från Grekland och det svenska prästerskapet, Fader Anders, Fader Stefanos och hierodiakon Fader Theocharis.

* * *

Metropolit Kyprianos den äldre har haft stor betydelse för vårt stift i Sverige, både för våra församlingar och för vårt kloster. Under hans många besök i Sverige dessa trettio år, firade han Liturgier, undervisade om rätt tro, styrkte och vägledde prästerskap och församlingsmedlemmar. Han har besökt många troendes hem, han har berättat om Ortodox tro på en svensk gymnasieskola, träffade och samtalade med den svenske kungen Carl XVI Gustaf om skillnaden mellan protestantism och Ortodoxi, något som var mycket uppskattat av kungen. 1998 konsektrerade han Heliga Konstantin och Helenas kyrka i Värberg, tillsammans med Metropolit Vlasie från Rumänien.

Metropolit Kyprianos vigde 1999 Biskop Johannes av Makarioupolis till munk (efter hans Presbyteras insom-

Konsekrationen i Värberg, 1998

Konsekrationen av Biskop Johannes, 2000

nande i Herren som schemanunna Parthenia) och konsektrerade honom till biskop i Grekland 2000. Han är också den som vigt alla svenska munkar och nunnor: Moder Philothei (†2012), de två svenska systrarna i det amerikanska klostret Heliga Elizabeth, Storfurstinnan av Ryssland, de två munkarna och de två nunnorna som nu finns i det svenska stiftet.

flera gånger även under senare år.

Många av de troende minns Metropoliten med stor tacksamhet för det stora personliga engagemang och intresse som han visade för var och en. Många har även besökt Heliga Kyprianos och Justinas kloster i Fili, Grekland, upprepade gånger, där de alltid blivit visade stor kärlek, omtanke och gästfrihet och sedan återvänt andligt uppbyggda och inspirerade.

Han var en speciell människa som spred glädje och hopp omkring sig och som man inte kan glömma att man mött. Han var fylld av kärlek till

Gud och till alla människor, han visade samma respekt och uppmärksamhet för alla.

Flera av våra församlingsbor var med för 30 år sedan i Stockholm. En av dem återger följande:

”I april 1984 besökte Metropolit Kyprianos vår kyrka i Sverige för första gången. Med sig hade han Fader (nu Biskop) Ambrosios. Vår kyrka låg då i Stockholmsförorten Rågsved, där vi hyrde en lokal, som inrymde både kyrka, församlingssal och rum där ikonmålarklasser hölls. Höjdpunkten i besöket var söndagens Gudomliga Liturgi med Metropolitens som celebrant.

Vid den tiden var Heliga Konstantin och Helena församling i Stockholm liten i förhållande till idag. Ett tjugotal personer från församlingen deltog i Liturgin.

Under sitt besök i Stockholm undervisade Metropolit Kyprianos om den Ortodoxa tron och dess traditioner, vilket var mycket värdefullt för oss eftersom vår församling var ung och många medlemmar var konvertiter, som inte hade fått någon vägledning från en erfaren biskop tidigare. Han föreläste bl.a. om korstecknet, symboliken och hur man gör det på rätt sätt. Han lärde oss också varför kvinnor bär huvudduk i kyrkan och förklarade bakgrunden till detta. I den Ortodoxa kyrka, som vi tidigare hade stått under, hade ingen biskop kommit på besök eller sänt någon att förklara den Ortodoxa kyrkans traditioner för oss, trots att vi enträgen bett om detta.

Metropolit Kyprianos välkomnade oss att besöka det kloster vari han residerade i Grekland, Helige Kyprianos och Justina, i Fili, Aten. Många församlingsbor har hörsammat inbjudan och där fått en möjlighet att fördjupa sin Ortodoxa tro. Några som vid Metropolit Kyprianos besök ännu inte var Ortodoxa har t.o.m. blivit döpta i klostret.”

Metropolit Kyprianos verksamhet i Sverige har satt djupa spår hos såväl enskilda individer som för stiftet i stort. Med stor vördnad och tacksägelse över det arbete Metropolit Kyprianos lagt ned i Sverige önskar vi honom innerligt:

Ewig åminnelse!

Biktens Mysterium

Vad gör vi när vi är kroppsligt sjuka? Räcker det att vi vet om att vi är sjuka för att bli friska? Naturligtvis inte! Vi uppsöker förstås en läkare. Så är det också med våra synder. Om vi inte avslöjar dem för en andlig läkare, d.v.s. en biktader, så att han ger oss avlösning och rätt botemedel, kommer vi inte att blir helade, vår själ förblir dödligt sjuk och för evigt skild från Gud.

Förtvivla inte om du syndar! Gud är full av barmhärtighet! Om du faller ner inför Hans Gudomliga Kärlek med ett förkrossat och ödmjukt hjärta, om du beslutar dig fast och bestämt för att inte synda igen, om du gråter bittert för dina syndafall och hatar synden och djävulen med hela ditt hjärta, så tappa inte modet! Sådana känslor kallas *metania* på grekiska och leder till frälsning. Den närmaste översättningen av ordet *metania* till svenska är *ånger* eller *omvändelse*, men det innebär så mycket mer än självömkan eller meningslös grämlse över sådant som begåtts i det förgångna.

Det grekiska ordet *metania* betyder "förändring av mentalitet": att omvända sig är att bli förnyad, att vår inre inställning förvandlas, att uppnå ett förnyat sätt att se på vår relation till Gud och till andra¹. *Metania* är ett förbund med Gud för ett nytt liv, hoppets dotter och förnekande av förtvivlan. Om vår *metania* fullföljs av bikten är det tillräckligt för att rena oss och återföre oss med den Himmelske Fadern, som inte önskar en syndares död utan att han omvänder sig och blir frälst (2 Pet. 3:9).²

Bikt är att uttrycka högt vår inre *metania*³, det är dess resultat och indikator. *Metania* är inte bara vår medvetenhet om vår syndfullhet eller vetskap om att vara ovärdig; det är inte ens ånger eller sorg (även om detta också ingår i *metania*). Det är snarare vår *vilja till korrigering*, en längtan och fast beslutsamhet att kämpa mot dragningen till det onda. Detta själens tillstånd är förenat med bön till Gud om Hans hjälp i den kampen. En sådan ärlig *metania* från

1. *The Lenten Triodion*, Archimandrite Kallistos [Ware], London: Faber and Faber, 1978, s.44

2. "Do You Have a Ticket? Concerning Repentance and Confession, Metropolitan Cyprian of Oropos and Fili, CTOS, Etna, Californien, 2007.

3. Här med fonetisk transkription, annars *metanoia*.

hjärtat är nödvändig så att biktens Mysteriums verkningskraft utökas till att inte bara avlägsna synder, utan också hela själen så att den inte syndar igen.

Själva yttrandet av våra synder, bikten, för vår biktader, har betydelsen att vi överkommer stoltheten, den huvudsakliga källan till all synd. Bikten hjälper oss även att komma över förtvivlan och hopplöshet över vår korrigering och frälsning. De som skall bikt sig förbereder sig för Mysteriet genom bön, fasta och genom att gå in djupt inom sig för att avslöja och erkänna sin syndfullhet. Guds Nåd möter den kristne som biktat sig med känslor av *metania*, genom biktadernas mun, då han säger att den Himmelske Fadern inte avfärdar den som kommer till Honom, på samma sätt som Han inte avfärdade den förlorade sonen och publiken som ångrade sig.

I biktens Mysterium blir människors andliga sjukdomar behandlade, själens orenheter borttvättade, den kristne får förlåtelse för sina synder och blir oskyldig och helgad, precis som om han kom upp ur dopvattnet. Därför kallas det *andlig medicin*. Synderna, som nedslår en människa, som avtrubbar vårt sinne, hjärta och samvete, förblindar vår andliga blick och gör vår kristna vilja svag; förintas och vårt levande band med Kyrkan och med Herren Gud återupprättas. När vi blir befriade från våra synders börda, blir vi åter levande andligen och vi får styrka att fortsätta livet som leder till fullkomning på den goda kristna vägen.⁴

Avslutningsvis måste vi nämna några andliga råd tänkt till våra församlingsbor i första hand i Stockholm. Den vanliga ortodoxa seden är att bikt sig genom samtal med präst i samband med aftongudstjänsten på lördagen inför söndagens Gudomliga Liturgi, men då Fader Anders också betjänar församlingen i Uppsala, så är inte detta möjligt. Fader Anders kan däremot höra bikt från kl 9 på söndagen och även ha längre samtal efter liturgin. På grund av denna situation så kan även andra metoder för bikt, såsom telefon och brev, bli aktuella, men detta bestäms från fall till fall av Fader Anders.

4. *Orthodox Dogmatic Theology: The Mystery of Repentance*, Protopresbyter Michael Pomansky, St. Herman of Alaska Brotherhood, Platina, Californien, 1984.

Som vi alla känner till befinner sig Grekland i en svår kris med en hög arbetslöshet, många hemlösa och människor som är utan vardagens allra nödvändigaste. Heliga Philaretos* välgörenhetsförening i Grekland gör en fantastisk insats för dem och agerar med Metropolit Kyprianos av Oropos och Filis välsignelse, Stockholms Ortodoxa stifts ställföreträdande biskop, som själv bidrar med aktiva insatser för de behövande.

Föreningen ger stöd efter behov vare sig individerna är kristna, muslimer eller icke-troende, greker eller av utländsk härkomst. De har på sin officiella lista runt 600 familjer som de varje vecka hjälper med matpaket varje vecka. Runt 60 familjer får även bröd och lagad mat dagligen. Varje dag delar de ut hundra portioner färdiglagad mat till hemlösa och till Röda Korset för barn i Pireus. Åtta familjer som har skulder och inte kan betala sina räkningar får fullt ekonomiskt stöd från föreningen, som står för alla deras kostnader för hyra, el, vatten, osv. De besöker också regelbundet fängelser och delar ut paket med grundläggande förnödenheter som t.ex. hygienartiklar, strumpor och telefonkort, som internerna till stor utsträckning saknar där.

Föreningens frivilliga medarbetare möter varje dag tragiska människooöden, riktigt svåra situationer, som kan få även de modigaste att bryta samman. De har haft stor framgång i att få materiellt bistånd, men det svåra är att få finansiella bidrag, eftersom krisen gör att allt färre i Grekland har möjlighet att ge monetär hjälp.

Antalet personer som är beroende av föreningens hjälp har ökat. Det finns många frivilliga som aktivt hjälper till i föreningens arbete, som osjälviskt och outtröttligt offrar sin tid och kraft utan någon ersättning. Ordföranden för organisationen Irini Archondoulis arbete är en inspiration för alla som tvivlar

på att det finns jordiska änglar i vår tid. Hon uppskattar att en god del över 90% av alla gåvor går direkt till händerna på de behövande, nära 100%, även om det verkar otroligt. Även 90% är en siffra som är en nästan otänkbar beräkning för moderna välgörenhetsorganisationer. Den Helige Philaretos välgörenhetsarbete har även fått uppmärksamhet i grekisk media för sitt arbete och har kontakter och samarbete med många andra liknande organisationer, t.ex. Röda Korset. Föreningen befinner sig nu i en mycket svår ekonomisk situation då de saknar statligt och privat stöd, liksom regelbundna givare. Den största hjälpen för dem är om de får regelbundna donationer, de behöver inte vara stora. Då är det lättare för dem att planera sitt arbete.

Du kan bidra till Helige Philaretos välgörenhetsförening på två sätt:

1. Via PayPal på länken: www.agiosfilaretos.org
2. Via Stiftelsen Heliga Philothei Ortodoxa klosters bankgiro i Handelsbanken 677-0242 märkt "Grekland" så skickar systrarna i klostret pengarna vidare till Helige Philaretos förening.

Tack för din medverkan till en mänskligare och kärleksfullare värld!

*Den Helige Philaretos är ett helgon som vi firar den 1 december och har gett namn åt föreningen på grund av sin stora generositet.

Problemet: "Var ensam med dig själv en liten stund..."

-Fader, jag har svårigheter att bedja på kvällen... Jag är ständigt uttråkad. Mina tankar vandrar hela tiden iväg och jag känner inte ens för att koncentrera mig.

-Kan du läsa något?

-Jag är vanligtvis för trött för att läsa.

-Hm... sätt på lite lugn musik, då, och sitt tyst i en fåtölj utan att göra någonting.

-Men jag kan inte stå ut med att inte göra någonting!

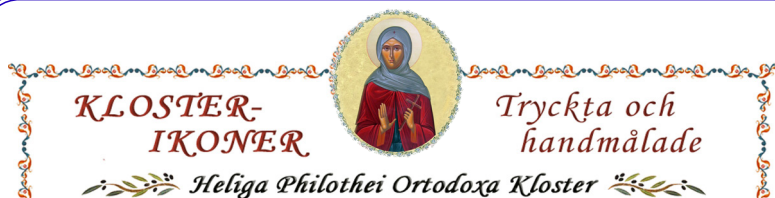
-Vad vill du göra då?

-Jag vill titta på nyheterna...för att se vad som händer i världen och informera mig...

-Ditt största problem är inte att du inte kan bedja, utan att du inte kan vara ensam med dig själv en liten stund... Hur kan du uthärda att stå inför Gud när du inte kan uthärda dig själv i stillhet? Utan inre tystnad kan vi inte bedja...

Metropolit Kyprianos

- Handmålade ikoner
- Tryckta ikoner på kanvas,
monterade på målad träskiva
- Enkelt papperstryck (för inramning)
- Laminerade • Dubbla hälsningskort
- Texttavlor • Bokmärken

www.klosterikoner.com

Ortodoxt kyrkoliv utgives av Stockhoms Ortodoxa stift som tillhör den Sanna (gammalkalendariska) Grekisk-ortodoxa kyrkan. Vår kyrka har full kommunion med den Sanna Rumänsk-ortodoxa kyrkan under Metropolit Vlasie och den Ryska utlands-kyrkan under Metropolit Agathangel av New York och Östra Amerika.

Ansvarig utgivare: Fader Anders Åkerström

Redaktion: Fader Anders Åkerström och Moder Magdaleni

Layout: Syster Lydia

Redaktionens adress: Bävernsgränd 18A^{6tr}, 753 19 Uppsala, tfn: 018-127726

E-post: ortodoxi@passagen.se

Hemsida: www.ortodoxakyrkan.se

Pris: Lösnummer 35:-. Medlemskap av församling inom exarkatet innebär att man får Ortodoxt kyrkoliv utan att prenumerera. Om man vill penumerera på tidningen utan att vara medlem av församlingen insättes 50:- på Pg. 489 94 53-7.

Gåvor till Heliga Konstantin och Helenas kyrkofond för att bistå kyrkor inom Stockholms Ortodoxa stift insättes på Pg 640 10 07-7

Gåvor och medlemskap av Heliga Konstantin och Helena ortodoxa församling insättes på Pg.489 94 53-7.

Gåvor och medlemskap av *Theotokos* avsomnande - Uppsala grekisk-ortodoxa församling insättes på Pg. 23 06 13-2

Gåvor till vårt kloster "Stiftelsen Heliga Philothei ortodoxa kloster" insättes på Bankgiro 677-0242

Heliga Kyprianos och Justina klosters festdag, 2 oktober 2014, då det välsignade resultatet av den kyrkliga föreningen mellan de Grekiskt-ortodoxa som följer fäderns kalender var påtagligt i guds-tjänsterna denna dag, vilken bestrevs av många som "Pasktik", i kärlek och förening i Sanningen, en ovärderlig Guds gåva! Arkebiskop Kallinkos celebrerade tillsammans med många biskopar från den gemensamma synoden, från Rycka utlandskyrkan och från den Sanna rumänska Kyrkan, samt flera präster från utlandet.